

מסורת הש"ס

(א) חוס' דפסחים פ"ו ה"ג, (ב) ג"א ורש"ן (ג) א, כבודות לג, פסחים ס. כה, ד; (ד) ונחום י"ז, וסע א"י רנה וכן גרש"י; תוס' ש"ס אכן נחום; ונחום לג: ד"ר ור' יוסמן ורבי מנחם דגרסי רבנא, (ס) מנה ל, (ז) סע: סא: (ככ: לה, סו, י); (י) ונדה כא, (ע"נ); (ח) סב"א: גורמין, (ט) דרבנן לולד שני מנין מ' מו ולא כ"י, רש"י, י' (פרשת מריתע ס' פ"ה),

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה סוף סוף לא משתת הכי, כ"כ נאשר תורת דמשלמי ימי עשירי קודם דנשלמו ימי ראשונים דהיי שכוני עשירין שמונים כ"י: (ב) בא"ד ויזון דמיניין לולדד שני לרבנן לא משתתין שפתיין;

גליון הש"ס

גנב' קמ"ל דאפשר לפתיחת חזקת בלא דב, מכלרי הסבילא חזקת הנהג' ככ"י רש"י קלד יומא דהיי ל' גני' כלן קמ"ל ולד דגמל לזכור משתת טפי פחות ממ' לא נפתח טפי;

מוסף רש"י

פסח הבא בטומאה, שמואל רוב לזכור נמת בעני ספק בטומאה, ואי יאכלו ממנו זבחי חבות לא ידעו וירולדו, ע"כ דאכלי ליה טמילי ממיס (בבביות ז, כ) דעבי טמא נפסס מבי אש, אש נמסה אש ציבור נחוק, אבל גבי זבחה קף לעיני מלחן (פסחים צה: וכו' י"ז) ם (י), מחוסר כפורים דוב כוב דמי, הוא הדין למעריט אלף חז' דמינן עקב, מחוסר כפורים סב משני לזכר דקדשים אלף הותר אלף ויהא ליכ אכלי לא ענג, וסא אכלי מידי כרת או אש ענג סבו ימיעלן למטת כהן אכילין (נחמיה יח),

רבינו גרשום

דקדקני דור אג"ג, דלא דורך למשריה בקדשים אלא בחולין ניהני גמי דור טמא דצריך קרבן למשריה ביון קפדי לא איצטור דור טמא כי מייחי קרבן לאו למשריה ביון קא מייחי ליה אלא שיהא דארי למחיל עליה מירוח טהרה מרכוסיו ודמיים דהבאי בחמה יביאי: מה אתם, שיגמרו מירוח טהרה ולכן לא חני דור טמא: עד שיבאי קינט, שתי פירושין: אם הביא אתח שחורית אכל בקדשים לערב ויכול להביא אתחורת אפי' לאחר זמן; אם הביא חובתו מן הבמה. אפי' בהמה אתח עליה יצא אפי' בהמות עליה ושלמים יצא: ולא אכדן, שתי פירושין אלה להקיל עליו אבל אם רצה להביא בחמה יביאי: מה אתם, שכנסתכם לברית ולמכות עליה ושלמים כרחיכם וישלח את עשרי בני ישראל וגו': לענין לקיטן איתובי: משום להקיל כדאמרין לקמן: לעלות בהמה, דאם לא לא נכנסו לברית דאם בליה ליה דה איצטור בן יעקב דלמילכ בקדשים מייחי קרבן אלא קסבר לא מייחי אלא לאבשרו נשרה בקלל שני עציני ככל התורה כולה אלא כי פירושין: והקריבו הכהן אל הוהבן שנאמר בברית הענק מה חיל ואלא כבר נאמר וקריבו מן התורים: שמוע אפי', שאל מיתות משנים דמיריעי תורים שנים: חובה מיה לא אשכחן, דתאמי פיריה אתח והני דגרי חובה ניהו: בדמין, ברם פסח דור מילה: טבילה ודור ויקח משת את הדם וירוק על העם הינו חזק ומגדיר דאין תורה טבילה (דמיטרי) דהיי כתיב וזהו הטהור על הטמא ביום השלישי וברוח השביעי וטהור אתו השביעי וכבש בדמיו: לדורותיכם כתיב: דאמילו לדורותיכם

(א) ש"ך ע"כ לק"ד ח ע"כ

ארבעה מחוסרי כפרה פרק שני כריתות

י

עין משפט ונר מצוה

בא א מיי' פ"א מהל' מחוסרי כפרה ב'א' וכו'אדקן מיד':
בב ב מיי' פ"ד מהל' ביאת מקדש ה'א' י' ופ"ו מהל' ק"פ ה'א' י' ופ"ו מהל' ק"פ ה'א' ג

וכאדקן מיד':

לא ד מיי' שס ה'א' ד וכו'אדקן מיד':

לב ה מיי' פ"ו מהל' אסורי ביאה ב'א' ט:

תורה אור השלם

- ואם נקבה חלד וטמאה שבועים בנדרתה וששים יום וששת ימים תשב על דמי טוֹרָהָ: ויקרא יז ה
- ושלשתי יום ושלשתי ימים תשב בדמי טוֹרָהָ בכל קדש לא תגע בלד דמקדש לא תבא עד מלאת ימי טוֹרָהָ: ויקרא יב ד

שיטה מקובצת

אן לא קאמר ר' תיבות קא"ל מנחק: אן יצאה בשעת שראיה: אן עי' בחורושין: אן נקבה וקשיא לן ביום מ' לזכר ויום פ' לנקבה עד: אן הא, ס"א הא מתניתא תניא ור' יהודה היא: הא מנ' ר"י היא דאמר כ', והא דקתי' יולדת שחטין וזורקין עלה ביום מ' לזכר ופ' לנקבה בחאמיס אירי ונכון שילדה ולד שני למחרתו של ראשון וביום מ' לזכר ופ' לנקבה דקתי' אשני קאי דהוינן פ"א ופ"א לראשון ולשני כמאן דליתיה דמי, תוס': אן ואי אסרת כי אלא ש"מ לטומאה ולטהרה ס"ל לר"י יולד שני כמאן דליתיה דמי, ופי' ולא מצניי טהרה לשני כלל והוינו כלשונא בתרא דאי (נ"א) [נ"א]א, בפ"י (רש"י) [ר"י] ולרש"י אן פשיט מה דמיביאי ליה, תוס': אן ולטומאה נמי ס"ל: אן כי תניא תריא בפסח טומאה, ויום מ' לאו דוקא ולקמן פריך ליה, תוס': אן הויא דלא אכלן כ': אן חויא דקסבר טבול: אן חויא דהא מחסרה כפרה לאי ביום מ' חויא דקסבר מחוסר: אן הא מתניתא הויא אפי' מנחק: אן עי' בחורושין: אן חויא סוף תיפוק לי בטומאה כפי' זביח וילדה בקדשי ויש קדשי לפלגיה, תוס': אן עי' בחורושין: אן קמ"ל ארש"י תיבות דאפשר אן לקרבתות וגם טומאה נמי חזמרא אית ליה ור'ובי: אן משעת לירוח ואילך אות ה' מנחק: אן נמי אמרי' כמאן: אן דהא קא מכשרת תיבות אם אן ליש: אן כפרה שחור אין כביאה לראשון תחתיו ולחאריך ימי טהרה של ראשון אחרי ימי טומאתו של שני ועליש: אן וטהרה של שני לענין אות ר' מנחק: אן מתוקמא כלומר בחאמיס אלא בכל ולדות דעלמא כדסי' מעיקרא שלא ילדה אלא זכר ביום מ' ד"ל מ' דמי' טהור דזכר ודקשיא: אן חויא סד"י ומה"ד טבול יום דוב כוב דמי ותיא טבולת יום ארוך עד מ"א לזכר ופ"א לנקבה ומה"ד ביום: אן כפרה דהויא אינה כביאה כפרתה עד מ' לזכר ופ"א לנקבה וקס"ד: אן עי' בחורושין: אן לה אפי' טהרה דראשון מנחק: אן עי' בחורושין: אן תיבות ולדיריה ראשון מנחק: אן עי' בחורושין: אן מתיבתא דקולא עד סד"י כ"י לית: אן עי' בחורושין: אן חזק ואיכ' מ' אות ה' מנחק: אן חזק ואיכ' לא שלמי מ' דמי' טהור זכר וזון פ' נקבה ויזין לרבנן מורד שני מניין לא משכחת מפורין ואי' הדרא קשיא לדוכתי' למאי

טוּמאה מה לי א"ר יהודה, מי אית ליה מלאת לשני לענין ימי טוהר יי? יז לא קאמר ר"י אלא לענין קרבן, הוא דליה ליה מלאת לשני הואיל ובזמן זמן קרבן ראשון נולד: אבל לענין טומאה וטהרה, מונה לעלמנו לבד אותן של ראשון ונקראין ימי הטומאה על שמו ומסולקין ממלאת של ראשון, יזו **ומפסקא טומאה דשני**, את ימי טוהר של ראשון וממלא ימי טוהר דראשון דהא מלאת דראשון א"א דלא מלינן ליה לר' יהודה דהוא עיקר ודבר מני שמונים ימי טוהר לשני: או דלמא חומרא איה ליה, לאפשי לקרבות יזו ויזב ימי טומאה וימי טהרה לשני משעת לידתה ואילך ומשוכבת לאכול בקדשים עד מלאת ימי טומאה וטהרה אבל קולא לית ליה להיות ימי הטומאה נקראין על שמו לשני ראשון וגומרי' השלמה לראשון תחתיהן דלהא מילתא נמי לא כמאן דליתיה דמי וימי טוהר דראשון לא ממלינן ותמילי לשני ימי טוהר אחריני תחתיהן דהא מילתא קולא היא להאריך טוהר דמיה וקולא לית ליה והא ליכא למימר דליהוי שני בטל לגמרי מתורת מלאת דהא נמי קולא היא דהא לי' אס כן משכרת לאכול בטולת יום בקדשים ועל כרחיך צעית למיתב ימי טוהר לשני הלכך אי ידעת לראשון השלמת ימי טוהר קולא היא: שוחטין, את הפסח וזורקים עליה ביום ארבעים לזכר, קס"ד ביום מ' וימי טוהר דזכר: והוינן דה עד כאן **טמאה היא**, דמחוסרת כפרה יז: **אמר רב חסדא** **הא מני ר' יהודה היא דאמר ולד שני כמאן דלייסי דמי**, ומוקיים הא ממתיהא ביולדת תאומים היום אחד ושני למחר דמ' דשני הוי מ"א לראשון והיום ראיה להביא קרבתה על ראשון ואשמועינן דשוחטין עליה לז' ופשי' מחוסרת כפרה ולאחר שחיתת פסחה תביא כפרתה לא ותאכל לערב פסחה אלמלא ולד שני כמאן דליתיה להיות מעכב עליה ששה מונה לו וימשכו ימי טוהר שלה עד למחר: ואי אמרת **טוּמאה סביא ליה לר' יהודה כמאן דלייסי דמי**, לגרסו ימי טומאה שלו לא השלמה לימי טוהר ששה אכלה שחולד השני גרס להאריך ימי טוהר של ראשון יום אחד שסרי שמיני לראשון הוא שביעי לשני וימייני שמואלו הוא והפסקין מניינו של ראשון וליתיה להשלימו ועד יום מ' ושנים לראשון אינה ראיה להביא כפרתה אלא לאו ש"מ כמאן דליתא אן דמי ועלין ימי טומאה וטהרה יזו שלו למנין ימי טוהר לה' לראשון: **ועולם אימא לך רב**, והיהא כרימא לאו בולד שני מיתוקמא יזו אלא בכל ולדות דעלמא ודקשיא לך הא לזוורתא נמי מחוסרת כפורים היא בפסח דהא בטומאה עסקין דנטמא

רוב הקהל ואשתראי טומאה לגביה: לא יאכלו ממנו כו'. דכי אשתראי טומאה בצבור לגבי טומאת מנח אשתראי דכתיב (צמדנ ט) איש כי יהיה טמא נפסס וגו' ועלה דרשנין (פסחים דף סו:) איש נדמה לפסח שני ואין צבור נדחין אלא עושין בטומאה: לא יאכלו בולד עגול, דלא פסקון מוציאה או פסקון ולא פסרו ו' ולא בעלו אבל יולדת ביום ארבעים היא טבלה בשמיני ללדתה: א"ה, אמאי נקט יום מ' לזכר או שמונים לנקבה משמיי ללדתה נמי חול: יז ביום מ' **ועולם אימא לך רב**, אמר רב אשי רבא, לא מתרח לה יז ביום מ' דמי טוהר כלל אלא הכי מוקיים לה ביולדת ביום מ' להריונה וילדה זכר שוחטין עליה צו ביום ור' ישמעאל היא דאמר בפרק המפלת חמיה (נדה ג) בריית נקבה לפ"א: **יבשאל**, בלא דס: **הקבר**, רחס: **שם יבול בין רצופין**, כגון אלה הפילה צינתיים: **בין מפוזרין**, כגון אם הפילה לסוף ג"ד יכול יפסיקו לה מ"ה טומאת הנפל וישלימו לה ששים יום של טהרה ללדה הראשונה לבד מימי טומאת הנפל המפסיקין צינתיים: **מלמדו יומר אם מה יום כולו יאזף**, אם טמא טמא וזהו טהור וקורא קף ששים יום כולס לרצופים: **אם יום אחד לאו ר' יהודה היא**, דאית ליה ימי טוהר דראשון יזו גלדידיה ראשון עיקר לענין קרבן ואשמועי' הבל דלענין טומאה וטהרה לית ליה ימי טוהר לראשון דא"כ לא משכחת לה טהורין רצופין אלא משני מניא יזו וס"מ חומרא בעלמא אית ליה צמתי' לאפשי קרבות ועלין קרבן לחודיה הוא דמי לראשון אבל לגבי טומאה להשלים ימי טוהר לראשון למנותן מפחרין לית ליה יזו דקולא היא דדבר בעיא למיתב ימי טוהר לשני: **ועולם רבנן היא**, ור"ה מפחרין ביולדת זכר בתוך שמונים של נקבה שימי טוהר של זכר כלין קודם לשמונים דנקבה ראשונה וזכה"ג דימי טוהר של שני כלין קודם לימי טוהר דראשון לית להו לרבנן דמוולד שני לימנו ובעיא לאשלימו ימי טוהר דראשון ואחא קרא לאשמועינן דלא משלימין לבתר פ' ללדה ראשונה שבעה כנגד ו' ימי טומאה דזכר שהפסיקו צינתיים אלא משני מונה: **סוף סוף**, לא משכחת הכי (א) דשלמין שמונים דנקבה קמיימא ועד יזו כהן מ' דזכר לא שלמין דלא משכחת לידת זכר עד ג"ד דנקבה י"ד דטומאה דנקבה ומ' דלידת הזכר ו ויזין (ט) (ד)רבינן לולד שני משום דלא) משכחת מפוזרין: **ביולדת תאומין**, שמתעברו: **ואן נעשרים לימי טהרה**, עשרים לאו דוקא דהוא הדין לגלזי מהכי או טפי מהכי:

רוב הקהל ואשתראי טומאה לגביה: לא יאכלו ממנו כו'. דכי אשתראי טומאה בצבור לגבי טומאת מנח אשתראי דכתיב (צמדנ ט) איש כי יהיה טמא נפסס וגו' ועלה דרשנין (פסחים דף סו:) איש נדמה לפסח שני ואין צבור נדחין אלא עושין בטומאה: לא יאכלו בולד עגול, דלא פסקון מוציאה או פסקון ולא פסרו ו' ולא בעלו אבל יולדת ביום ארבעים היא טבלה בשמיני ללדתה: א"ה, אמאי נקט יום מ' לזכר או שמונים לנקבה משמיי ללדתה נמי חול: יז ביום מ' **ועולם אימא לך רב**, אמר רב אשי רבא, לא מתרח לה יז ביום מ' דמי טוהר כלל אלא הכי מוקיים לה ביולדת ביום מ' להריונה וילדה זכר שוחטין עליה צו ביום ור' ישמעאל היא דאמר בפרק המפלת חמיה (נדה ג) בריית נקבה לפ"א: **יבשאל**, בלא דס: **הקבר**, רחס: **שם יבול בין רצופין**, כגון אלה הפילה צינתיים: **בין מפוזרין**, כגון אם הפילה לסוף ג"ד יכול יפסיקו לה מ"ה טומאת הנפל וישלימו לה ששים יום של טהרה ללדה הראשונה לבד מימי טומאת הנפל המפסיקין צינתיים: **מלמדו יומר אם מה יום כולו יאזף**, אם טמא טמא וזהו טהור וקורא קף ששים יום כולס לרצופים: **אם יום אחד לאו ר' יהודה היא**, דאית ליה ימי טוהר דראשון יזו גלדידיה ראשון עיקר לענין קרבן ואשמועי' הבל דלענין טומאה וטהרה לית ליה ימי טוהר לראשון דא"כ לא משכחת לה טהורין רצופין אלא משני מניא יזו וס"מ חומרא בעלמא אית ליה צמתי' לאפשי קרבות ועלין קרבן לחודיה הוא דמי לראשון אבל לגבי טומאה להשלים ימי טוהר לראשון למנותן מפחרין לית ליה יזו דקולא היא דדבר בעיא למיתב ימי טוהר לשני: **ועולם רבנן היא**, ור"ה מפחרין ביולדת זכר בתוך שמונים של נקבה שימי טוהר של זכר כלין קודם לשמונים דנקבה ראשונה וזכה"ג דימי טוהר של שני כלין קודם לימי טוהר דראשון לית להו לרבנן דמוולד שני לימנו ובעיא לאשלימו ימי טוהר דראשון ואחא קרא לאשמועינן דלא משלימין לבתר פ' ללדה ראשונה שבעה כנגד ו' ימי טומאה דזכר שהפסיקו צינתיים אלא משני מונה: **סוף סוף**, לא משכחת הכי (א) דשלמין שמונים דנקבה קמיימא ועד יזו כהן מ' דזכר לא שלמין דלא משכחת לידת זכר עד ג"ד דנקבה י"ד דטומאה דנקבה ומ' דלידת הזכר ו ויזין (ט) (ד)רבינן לולד שני משום דלא) משכחת מפוזרין: **ביולדת תאומין**, שמתעברו: **ואן נעשרים לימי טהרה**, עשרים לאו דוקא דהוא הדין לגלזי מהכי או טפי מהכי:

ותוספות וקראי א"ת צ"ה, להשלים ימי טוהר לראשון (ימי טוהר לראשון) במספר ימי טומאת השני פירש"י ובשני ימי אינו בטל לגמרי דהוי קולא דמכשרת לאכול בקדשים להבי צעי למיתב ימי טוהר לשני כי ואין נראה מדמיהי עלה שוחטין וזורקין כו' וצעי למפשט מניה דולד שני כמאן דליתיה והשתא אי ידעת ליה לגבי קדשים למיתב לה ימי טוהר חומרא דא"י לדי קולא הוא שאתה ממירה לשמש עם צבאל עד אותן הימים אע"פ שהיא רואה לכן נראה דלר' יהודה לא יביעין לשני ימי טוהר כלל ולרבנן הכי דימי טוהר דשני נמשכן אחר ימי טוהר דראשון מעין משני ואם ימי טוהר דשני אין נמשכין אחר הראשון מעין מראשון דאע"ג דק"ל דמעין משני מדרו היכי דמשכו ימי טוהר דראשון טפי דמניה מעינן וכן משמע לקמן דמוקי ככונן היאך דששים רצופין וקדמה נקבה זכר בתרא ויולדת לזכר בעשרים ימי טהרה וכו' ולרבנן הוו להו ימי טומאה וימי טהרה שוין ומאחרון מעינן שמיניין נמשך מחבירו ודכתיי בתוספתא וילדה וטמאה שתספור מן האחרון כמו שאם טעמא צמת ספוקר לטומאה אחרינה או אינו אלא כנהא ספוקר מן הראשון מ"ל כי נדמה סופרת מראשון ויולדת מאחרון ואינו שוות ולכן נראה אף רלמה בתוך ו' ימי ליתיה לא חשבינן כרואה בתוך ימי נדמה לספור מראשון אלא סופרת ו' ימים מראה ואילך וכן אם ילדה בתוך ימי נדמה אינה מונה אלא מיום ליתיה והא דאמר בולד אחר ולד ספוסרת אחר אחרון ימי טומאת ולד אחרון ימי טומאת וזהו ראשון דומיא דטומאת הזו וטומאת נדה דמיימי' עלה בתוספתא אבל אם ילדה זכר אחר ו"ל ד' ו') ו' ימים או ה' גלודת נקבה לא אמר' מנין הקדשה בטל ולא תמנע אלא ו' ימים מיום לידת זכר אחרון שהן כלים ליום א"י ו"א ר"צ לנקבה ויתחילו ימי טוהר מכלן ואילך דמיו דו' ימי טומאה זכר נבדעין בתוך ו') שנושים של נקבה אין ימי טומאת נקבה שטלין: **ואי אפשר פתיחת הקרב בלא דב**, ממה א"כ למאי אינטריך למיתב גבי זכר וטמאה ו' ימים ואומר רבי דאי לאו קרא ה"א טמאה שנועייט מקי' מנקבה דטהרתה מרובה ואפי"ה שנועייט כ"ש זכר שהוא מועט וכה"ג איכא כפ"כ: **ש"מ חזר בו**, דליכא למימר רצופין היינו מימי ספורו של זו שלא יהא טומאה מפסיק ציניהם הי"ג ל"ג יום יחיו נקיים דכתיב משכ על דמי טהרה אלמלא דאין רציינן נקיים:

אצטרין

אצטרין קרא מפוזרין לרבנן היס"ד תיבות ויזין דרבינן לולד שני משום דלא מנחק: אן נאשתעבר בעשרים לימי טהרה דנקבה עשרים אות ל' מנחק: